

Изази Суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ за годину ф. 6, за по године ф. 8, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.
 За АУСТРО-УГАРСКУ за годину ф. 6, за по год. ф. 3, за четврт године ф. 1 и 50 новчића.
 За СРБИЈУ за годину ф. 7, за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Претплата шаље се у плаћеним писмима непосредно администрацији «Глас Црногораца» на Цетиње, а може се и картом упутњиком на пошту у Котор. Допис шаљу се уредништву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од реда 5 новч. За огласе веће и на дуже вријеме мање.

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Важност примирја.

Од како је било закључено примирје међу усташима и Турском и од како је постало познато, шта је у Суторини рађено и урађено, о устанку херцеговачком се озбиљније мисли и говори. Са свијем је јасно да то потиче од туда, што је примирје врло важан догађај, најважнији момент у животу садашњег устанка и та важност у двострукој величини простире се на сами устанак.

Велика важност примирја је већ у томе, што је самога примирја било. «Н. сл. Преса», којој таква признања не иду лако од турскољубива срца њезина, прехитрила је нас, и исповједила, да је Турска тијем, што је тражила и закључила примирје, признала усташе за ратујућу силу. То је доиста факт, који налази признања у свему јевропском новинарству и то није мала добит за устанак.

Циљ примирја — састанак усташкијех главара са намјесником далматинским, ђенералом Родићем у Суторини, као и цијели рад и резултат тога састанка достојанствено испуњују широки оквир важности тога догађаја.

Његова преузвишеност царски намјесник, барон Родић, будући вршиоц политике мира, коју Аустрија са осталијем силама заступа, и тумач добријех намјера и осјећања свога узвишеног господара према усташком херцеговачком народу, претставља је главарица усташкијем, заступницима народа херцеговачкога, реформе, које је султан одобрио и олакшице, које је цар његов израдио у порте народу херцеговачком, и позвао их је, да их приме и да одустану од даље борбе.

Главари народа херцеговачкога, који су прије девет мјесеци на Троглаву развили крсташ барјак са ускликом: «слобода или смрт!» као једину циљ одважне и очајне борбе своје, сада су, са помирљивошћу, која се једва очекивати могла, изјавили, да признају оне реформе и да ће одустати од даље борбе, када се изврше оне, заједно са нарочитијем захтјевима њиховијем, која су у писму на ђенерала Родића изложили, о којима нарочито сами кажу, да су најскромнија, али и једино условна за умирење њихово.

Шта је склонило усташе, да попусте, макар то само и за вријеме било, од своје девизе: «слобода или смрт»? Главари усташки сами нам кажу: захвалност њихова Аустрији за добротина указана пребјеглијем породицама њиховијем, захвалност за заузимање њено у корист њихову, поштовање воље великијех сила и уважавање наклоности њихове према њима, коју желе, својом помирљивошћу задржати.

Ово племенито чувство захвалности и признања, као и мудро уважавање пријатељске наклоности велевласти, мора задржати усташима, наступиле које му драго евентуалности, наклоност јевропскијех сила и задобити опште поштовање свијета, као што је сам састанак суторински добио тијем највећи значај.

Да су главари усташки на све претставке барона Родића одговорили кратко: «слобода или смрт!», нама се чини да би толико исто погрјешили,

ли, колико су овако мудро, за себе корисно и достојанствено урадили.

Што су пристали на примирје, што су омогућили свој састанак с бароном Родићем, и што су се овако понашали, они су постигли најзначајније резултате: показали су да они не ратују што би само рата хтјели и да нарушавају мир онијема, који мира хоће, показали су, да они хоће мира и што га сами желе и што уважавају савјете велесила, показали су, да борба њихова није плод ничијег подстрекавања, него пошљедица стања, које више нијесу могли и не могу подносити. Приставши на примирје и састанак суторински, и на предложене реформе као основ умирењу, они су уједно отворили себи прилику и да кажу шта још траже, што су у писму на ђенерала Родића, које није саопштавамо, и учинили. Захтјеви њихови доиста су скромни, али они мисле, да би се испуњењем њиховијем колико толико побољшало досадање стање њихово.

Неиспуне ли се ова захтјевања њихова, они су показаном помирљивошћу и умјереношћу скинули са себе сваку одговорност за све што би наступити могло. Они неће одговарати ни Богу ни народима ни за невину крв, па ни за пропаст своју, од које ће их Бог сачувати. А признање и симпатија свакојега и свијех у свијету, гдје образованост и правичност суде, биће и мора бити уз њих.

У томе сто лежи огромна важност примирја, која се од свуда признаје и која се не може умалити у никаквом случају.

Хоће ли суторински састанак имати успјеха, то је питање на које ми не можемо одговорити. Ријешење тога питања стоји у рукама сила, још више у рукама саме Турске. Резултати истог састанка дају нам само толико основе да констатујемо, да је ситуација остала иста, која је и прије примирја била. Венерал Родић каже је главарица: ако се не повратите на огњишта своја ви се предајете својој судбини. Усташе су одговорили: Ако се не испуне ова захтјевања наша, ми их смањити не можемо. Шта ће шљедовати? Видјећемо.

— Муктар паша са 25 баталiona пошао је пут Нившића, да унесе храну, пошто за вријеме примирја није могао и сти уијети. И усташка војска налази се веће око Нившића.

— У новинама се доводе противни гласови о учешћу главара усташкијех на састанку суторинском, које исправљамо с тијем, да су осим Пека Павловића све главније старјешине учествовале, такође и поп Ивац Мусић, о коме је било погрјешно јављено, да је ухваћен на аустријском земљишту.

Састанак у Суторини.

Данас имамо потпуни извјештај о свему, што је у Суторини рађено. Добили смо и, у главном побљежени, говор намјесника далматинскога, ђенерала Родића и писмо усташкијех главара, у којем су

изложена захтјевања херцеговачкога народа, које су они предали г. Родићу.

Ђенерал Родић прочитао је најприје усташкијем главарица оне реформе, које садржи нота грофа Андраша, и које је Султан одобрио, а те су:

1. Потпуна равноправност вјероисповједи.
2. Укинуће продавања закупа данка.
3. Употребљење једног дјела прихода покрајинскијех на корист поједине покрајине.
4. Састав комисија са половином Хришћана и половином Мухамеданаца, које ће пазити, да се реформе испуњавају.
5. Побољшање земљедјелства.

За тијем је ђенерал Родић прочитао и оне олакшице, које је влада аустроугарска израдила у порте, а те су:

1. Опште помиловање.
2. Сигурност бјегунаца у повратку од свакога насиља и освете од стране Турака.
3. Помоћ за грађење кућа и цркава, као и сјемења за усјев.

4. Отпуст десетине за једне годину и другога данка и харача за двије године.

Пошто је ово прочитао, рекао је ђенерал Родић у главном ово:

Никада још до сада није порта допуштала, да когод обећава, која је давала народу, надгледа и испуњава, али је сада обвезана од свију велевласти да их испуни, а особито то од Аустрије, која ће пазити и надгледати сво оно, што је обећано. Турска мора извршити и оне реформе и ове олакшице, које је за вас израдила Њ. В. цар аустријски.

Што сте вашом храброшћу постигли, о томе ће историја ваше отачбине славно говорити, али немојте заборавити, да сте све ове користи, које вам се дају добили вањним упливом велесила, а особито упливом мога премилостивог цара. Ове реформе и олакшице врло су важне и огромне и ви ћете их једва сада моћи право оцјенити.

Но ви се морате повратити у ваш завичај, јер само ако се повратите, моћи ће велесиле нагнати Турку, да под њено одговорност, мора извршити све, што вам је обећано. Непослушатели савјет велесила, а особито Аустрије, то ћете само угудити оној странки, која неће нишом, да се реформе изведу, а то су ваши домаћи Турци и којекакви занешњаци, који по зраку муве лове и наводе вас на вашу пропаст. И у томе случају ви би сте пропали и велесиле дигле би руке с вас.

Ја вас савјетујем дакле да се разаберете и да се на позив турске комисије вратите на ваша огњишта, са пунијем увјерењем, да ће све велевласти строго надгледати преко својих људи, да се точно испуни све оно, што вам је обећано. Јер ако се неповратите губите сваку наду на бољу будућност, губите опрштење, и продаће вам се имовина и подјелиће се онајема, који се на вријеме поврате. Намјера мојега цара и краља, вјерујте, искрена је и срдачна, за то вас он преко мене свијетује, да не слушате занешњаци, који вас на зло упућују и који вам вањску помоћ обећавају.

Ваш устанак пријети нарушењу општега мира, за то су се све велевласти сложиле у том, да сваку потпору досадању и будућу вањску вама забране.

Знајте и то, да Србија и Црна Гора против воље велевласти не могу, нити смију вама икакве помоћи пружити.

Све ово што сам вам казао мој је савјет вама, да не бисте изгубили оно, што сте са толиким пожртвовањем и пролићем крви стекли, и да би сте моме цару и краљу оставили могућност, да и даље за вас и за вашу корист радиће може.

Напошљедку ако нећете примити ове савјете, чините што хоћете. Ми вам нијесмо противни, али ћемо морати својом строгошћу бринути се, да наша граница буде осигурана, и да не буде нарушен мир на граници, пуштавајући вас вашој судбини, коју сте сами одабрали.

Тај дан и у вече усташки главари договарали су се и закључили су к онојем реформама и олакшицама још нека своја захтјевања додати, па ако се све скупа уважи и изврши, да одустану од даље борбе, и у томе смислу спељали су

и сутра дан прије подне предали намјеснику ђенералу Родићу овај писмени одговор:

Ваша Преузвишености!

Не може нико праведније оцјенити ни с већом благодарности предустрести благородно заузимање моћне Аустрије, да се успостави добро стање за до сад много трпећи народ хришћански у Турској, као ми нети усташе, које нас је на ови корак баш и нагнало стање, које се више подносити не може. Царска аустријска влада нека буде слободно увјерена, ми је молимо за то, да је народ херцеговачки испуњен најдубљом захвалношћу за све најживље заузимање њезино, које је она до сад показала за добро наше, и то баш уважавајући позив и савјете Аустрије, да је нам слободе да Вама, Ваша Преузвишености, као пријатељском посреднику између царске владе и нас, отворено искажемо оно, што нам је на срцу и што хоћемо, јер ми мислимо, а и вјерујемо, да већ неима човјека у свијету, који би и помислио, да би се ми повратити могли под власт турску, а у стање, у које смо до сад били.

Сигурно неима човјека, који би могао више желити од нас, да се час прије повратимо на наша огњишта, премда опаљена и опустошена, али ни тога, који би и за часак мислио, да ћемо се ми, код све наше велике невоље безусловно поврати у несретну домовину нашу, а најмање можемо то мислити за великодушну и благонаклону Аустрију, која се најживље узима за бољу, праведну и достојну будућност нашу, што је већ засвједочила својим предложеним реформама.

У томе увјерењу ми изјављујемо, да примамо реформе, које је висока аустријска царска влада предложила, и када би се оне потпуно испуниле, ми би опет дошли под поданство султаново.

Но јесте истина, да Турска обећава испунити све реформе, а каже се, да су и силе подјемиле се за исте, али ми никакко не вјерујемо, да Турци хоће и могу извршити и одржавати те реформе. Ко је год искрени пријатељ овога мученичког народа не може дакле замјерити, ако ми тражимо још и стварна јемства за безбједност и боље стање наше. Та јемства ми ћемо овђе у кратко Вашој преузвишености изложити. Ми тражимо:

1. Да народ херцеговачки барем трећину земље као своју сопственост посједује. Не само што је неправедно и по праву насилничком Турци до сад све имао и уживао, него просто барем без толике својине хришћански херцеговачки народ није у стању живјети и радије ће изгинути, него се повратити у живот, у којем му живота нема.

2. Нека Турска за вада уклони на Херцеговине своју војску, а нека остави онолико, колико је за посаду потребно и то само у ова мјеста: Мостар, Столац, Требиње, Никшић, Пљевља и Фочу.

3. Да Турска оградни свијема хришћанским фамилијама опашене куће, цркве, да му даје храну барем за годину дана, да му набави оруђа за пољоделски рад и да не плаћа никаква данка за три године дана, од дана када се поврате.

4. Да хришћански херцеговачки народ не полага оружја све дотле: прво, док сви Мухамеданци не положе оружје и б) док се обећане реформе потпуно не изврше.

5. Кад би се савколики народ херцеговачки повратио, да главари његови уговарају с властима о извршењу реформе и да они скупа поставе такву управу, која би одговарала смислу предлога Пр. грофа Андраша. Разумје се само по себи да ми морамо тражити, да се ове реформе уведу одмах и у она племена Босне и Херцеговине, која нијесу још побуњена, јер би то било гаранција једно за нас, а друго за саму турску владу, да код њих не наступи стање, које је сад код нас.

6. Пошто се усташе не могу ослоњати на гола обећања порте, која их ни до сада није никада испуњала, пошто је порта једва у стању и сопствену војску да храни, и пошто се усташе боје, да новач који би порта одредила за народ хришћански у Херцеговини, не дође у руке њих

новника турскијех, ушљед чега неби никад ништа добили, него би од глади умрли, и пошто усташи знају, да им неби ништа помогло и ако би силе протесовале, ми у име народа тражимо: да руковање с тијем новцем дође под непосредни надзор једне јевропске комисије, да ова комисија прима сав тај новац за направљање кућа и црква и за набављање нужних домаћинјех средста и да она прије повратка пребјеглијех фамилија устроји неколике магацине главне у најзгоднијим средиштима.

8. Напошљедку тражимо: да у ових шест гарнизоних мјеста влада аустријска и руска поставе по једнога својега агента, који ће настојавати, да се реформе потпуно изврше.

Ово су наши захтјеви. Вапа Преузвишеност увидјеће, то смо увјерени, да највише нијесмо захтјевали и да мање не можемо тражити. За нашу безбједност, за нашу сигурност, ако ће и најмању, и за наш колико толико бољи живот, на који као народ имамо неоспорна права, то нам се не може ускратити.

Препоручујемо преко Ваше Преузвишености благонаклоности Аустрије ове најскромније жеље, остајемо:

У Суторини, 27. Марта 1876.

(Долазе потписи)

Догађаји у свијету.

Како се могло очекивати, инглешка горња кућа прихватила је наслов «дарице Индије». У осталом «Голос» врло оштро удара на Дизраелја ради начина, којим је мотивирао ову основу, представив том згодом Русију као црног човјека у средњој Азији. Поменути лист вели, да Дизраелјев говор пада у вријеме, у ком је обзиром на турске смутње за уздржати свјетски мир особито потребита слога свих држава, у вријеме, ће се почело већ о том говорити, да Немачкој код помирења између Русије и Инглешке има припасти она иста улога, коју је прошле године играла у погледу Немачке и Француске. Само још та нова смутња у политичким одношајима Јевропе да је мањкала; по ипак изненађење, к је је учинио Дизраелј Русима, да се не смије преозбиљно сматрати. Његове политичке посљедице да су до душе још не познате, али за Русију да је сама Инглешка боље и крјепчије одговорила, него ли икаква дипломатија. Изјава Дизраелјева да је наишла на негодовање и у парламенту и у штампи. Је ли се особна иницијатива и мудрост показала само у говору, који имаде сјајношћу празних ријечи покорити ништетност његовог позитивног садржаја, онда да се мирно може чекати на успјех оне «више политике» у Азији.

Угарски министар комуникација намјерава подијелити сабору предлог, да се гради будимско-пештанско-земунска жељезница и то без преходнога договора с владом српском, будући да тога недопуштају садашњи одношаји у Србији. Овај поступак министра комуникација одобравају пештански листови, јер би тим био учињен први корак за грађење те жељезнице. Наставак жељезнице кроз Србију држе само питањем времена.

У угарској затупничкој кући поднио је члан скрајње левнице Ј. Мадарас предлог, да се обали садање стање војске. Главни је садржај предлога ово: Заступничка кућа очекује, да ће влада својим утицајем настојати око тога, да јевропске државе признаду, како је потребно, да једнако смање своје војске, будући да је то у интересу држава. Да се смањи јевропска војска, томе није досад ништа друго требало, него да се дочека за то згодно вријеме, као што је данашње и да тај предлог учини Угарска, држава силна и великога угледа!

Реформе египатских финансија извести ће се дакле ипак под равнањем француским. Ова је вијест врло важна, и учинити ће без двојбе у Инглешкој велик утицај. Дизреалј није довршио египатску своју политику, као што се је могло очекивати, а обећава подкрају, што није испунио, увео га је у највећу неприлику.

Француски министарско вијеће закључило је прикочити у помоћ египатском подкрају и узгајити му своту, коју је требало 12. Марта, да узмогне одолети својим обавезностима. Ово даје «Мес. де Парис» свим правом повода тврдити, да је осигурала претежност Француске у Египту и да ће се египатске финансије под француским утицајем уредити.

«Преси» телеграфују из Задра, да је мајор Саралина са Гарибалдинцима збегла из Црне Горе. То је неистинито.

— Из Линца телеграфују, да је Љубибратић стављен под строжији надзор, јер се сумња да стоји у свези са устанком, и да му шиље напукте. Што се грјеше с јадним Љубибратићем, који је у том погледу са свим невин. Или је то можда опет један телеграм оне врсте, каквијех је без броја о томе «војводи без војске» прије излазило?

Опис манастира Мораче.

(Продужење).

Преко крила к олтару прави јужни и сјеверни зидови с једним лактом продужени, долази се опет до два и то један на сјеверни а други на јужни крај прима слична ступца. Међу овим ступцима стоји иконостас. Ови су ступци као први испод свода спојени и на њима је насловљена четрна страна црквеног кубета. Са првога деснога до другог преко крила к олтару стојећег ступца изнад крилног свода од једног лакта ширине начињен је мали сводић, који држи јужну страну кубета. Овакви је сводић учињен и на лијевој страни цркве на коме је насловљена најпосле сјеверна страна кубета. Изнад оба крила а испод оних малих уских сводића и то на десној страни насликано је рођење Богородице, а на лијевој ускрснуће Христово.

На четири стране испод кубета насликани су четири Еванђелиста. Свакојему се од њих види перо и хартија у руци. Код њих опет насликана су она четири животна духовна по открочењу Јована Богослова. Изнад њих у самом округлом зачетку кубета унаоколо испод кубета написан је тројар успенија. Најпосле у самоме своду великога овога кубета у врло великом облику насликан је Исус Христос, кога окружавају ликови светитеља и чиновни анђела. С највише тачке кубета спуштен је гвоздени ланац, о коме виси једна стаклена са шест свијећа ћока. — Испод прозора на кубету налазећих се наоколо спуштени су 12 потањих гвоздених ланаца, којима је објешено врло велико и одвећ лијепо израђено дрвено коло, које је спуштено више амвона тако, да је из кубета висећа ћока остала у сред тога кола. Амвон је врло лијепо учињен у различне боје мермера и састављен је из више комада таквога мермера, и стоји међу крилама на сред цркве пред царским дверима.

Иконостас није учињен према величини цркве, па и не изгледа тако, као што би изгледао, кад би по плану цркве учињен био. Јужних двери на иконостасу нема. Из сјеверног крила кроз врата на зиду учињена улази се у једно од 4 лакта дужине и толико ширине крило, које је и од самог олтара зидом преграђено. У овоме је крилу проскомидија. И проскомидија је као и остала црква изобразена, само што се у њој изобразења виде новија. Више саме проскомидије стоји овај надпис: «Повељенијем игумена јермонаха Макарија труди се уредно од сих писаних свјатих образа у проскомидији јермонаха Лука, јермонаха Герасим Бог да их прости». Године кад је ово рађено нема.

У првом реду изобразени долазе светитељи, међу којима српски архиепископ св. Арсеније изнад овога с једне стране пред престол божји с великом понизношћу стоје јерарси: св. Златоуст, Василије и Григорије, за овима у истом реду мученици: Димитрије, Ђорђе, Стратилав и Пирон. А на другој страни опет према овима: апостол Петар, Филип и Павле, за овима опет: цар Давид, Солмон и Ровоам. На зиду више врата, којима се улази из проскомидије у олтар изобразена је пећина и на њој ово: Христос у гробу, Христос за руку на пакла изводи Адама, благообразни разбојник с Христом у рају и држи крст у руци, међу Христом и разбојником у рају насликано је једно дрво; на престолу Христос стоји с оцем и св. Духом. У своду насликан је Исус Христос и стоји окружен светим анђелима. Са четири стране овога стоје четири пророка: Јоил, Језекиљ, Исаија и Захарије. Почем је проскомидија одјељена од олтара то вратима од проскомидије улази се у олтар.

Олтар је доста простран, и како од остале цркве тако и од проскомидије надигнут је с једнијем степеном. Света трпеза, на једном пошироком четвртастом ступцу лијепо је учињена.

Мјесто на коме служећи свештеник пред престолом стоји надигнуто је од осталога олтара с једнијем степеном. Више свете трпезе почињено је горе уско, а доље широко небо, које покрива свету трпезу. На челу свете трпезе при зиду од врло лијепог камена су два степена узвишен начињен је архијерејски стол. Окол

свега олтара у наоколо учињен је од лијепог камена пажуо.

У првом реду изобразења на зидовима долазе светитељи. На десној страни изнад ових Исус Христос даје ученицима на тајној вечери у виду вина своју крв: «Пите од неа вси». А на лијевој страни даје им у виду хљеба своје пречисто тјело: «примите јадите». А више овога долази вознесење Господње. На челу светог олтара у врло великој слици раширеним рукама на прси држећи Спаситеља, окружена су два арханђела Михајилом и Гаврилом, који у рукама држе двије округле бљудице, као да из истих питају божественог младенца насликана је преблагословена Дјева Марија, која, као да најмилостивије свете на престол свештеником пришене молитве пажљиво слуша, и у своја матерња њедра прима и своје сину и Богу приноси.

(Продужиће се).

Прилози

фонду, за издржавање Рака Мрваљевића из Бјелица, који је у боју на Клеку изгубио оба два ока.

Г. Нико Стефановић из Котора у банкноте ф. 5.

Г. Ђуро Зеновић из Будве цекин 1.

Г. Перо Суботић са Цетиња цекин 1.

Г. Ранко Алимпић из Биограда цекина 2.

Г. Стеван Пекић из Дробњака талијер 1.

Г. Ђорђе Срдић из Котора ф. 2.

Г. Ђа Александра Влајковић у. а. в. ф. 10.

Свега тал. 17 и 2 цванцике.

У првом извјештају тал. 27 и 2½ цван.

Свега тал. 44 и 4½ цванц.

Цетиње, 27. Марта 1876.

Друштво «Црвени крст».

Прилози Херцеговцима у Црној Гори.

П О В И Ј А.

(Продужење).

Поп Ђоко ф. 100, Никола Пеков ф. 20, Радоје Коштић ф. 39, Илија Попов ф. 100, поп Крсто ф. 80, Муса Митров ф. 10, Радован Коштић ф. 10, Милутин Пеков ф. 13, Марко Пеков ф. 10, Грујица Савин ф. 13, Коста Ибров ф. 10, Марко Ристов ф. 10, Чукан Станојев ф. 10, Нико Ђоков ф. 10, Лако Зекић ф. 10, Матијаш Вукићев ф. 15, Радован Мушов ф. 15, Бајо Јаковов ф. 10, Јанко Зекић ф. 6, Мило Туров ф. 3, Рамо Милованов ф. 6, Симеун Зрнов ф. 5, Петар Ристов ф. 7, Лазо Миланов ф. 4, Лако Тодоров ф. 5, Машан Шулетић ф. 10, Црноје Јанков ф. 6, Машан Радов ф. 8, Симо Радов ф. 5, Стеван Радоичић ф. 4, Благота Станојев ф. 3, Стеван Шумов ф. 2, Томица Јанков ф. 5, Крсто Перов ф. 4, Радоица Радов ф. 2, Митар Мушов ф. 4, Машан Ивов ф. 2, Рако Ристов ф. 5, Гаврило Аврамов ф. 1, Шујо Видаков ф. 4, Шутоња Пеков ф. 3, М. Симеун ф. 2, Никола Ристов ф. 3, Машница Миланов ф. 5, Милан Мујов ф. 2, Јанко Попов ф. 10, Радован Машинић ф. 2, Мурат Драгојев ф. 2, Велиша Лазарев ф. 5, Микаш Драгов ф. 2, Андрија Радов ф. 2, Гајић Николић ф. 2, Пињо Аврамов ф. 2, Радоје Вукашинов ф. 3, Марко Крсто ф. 1, Милета Мујов ф. 2, Лазар Перков ф. 2, Периша Станков ф. 2, Алекса Милованов ф. 6, Видак Милошев ф. 8, Стане Никова ф. 13, Јоко Станков ф. 1, Петар Зрнов ф. 5, Ђоко Симеун ф. 2, Спасоје Ибров ф. 3, Никола Грујићин ф. 2, Радоња Бећов ф. 1, С. Марков ф.

С Т У Б И Ц А.

Пеко Борков ф. 50, Јакша Бечичин ф. 40, Рамо Борков ф. 10, Никола Мусин ф. 25, Ристо Новаков ф. 13, Гаврил Малишин ф. 10, Мирко Борков ф. 15, Јован Ђуров ф. 13, Радомир Јанков ф. 15.

(Продужиће се).

ЦЕТИЊЕ, 5. Априла. — Аустријски љечници, г. г. др. Хикл, др. Мишетић и др. Баушек, које је влада била послала поради рањеника у Црној Гори још у почетку устанка, а сада их натраг позвала, отпутовали су прошле неђеље. Они су за цијело вријеме свога бављења на Грахову и у Дробњацима показали много труда и пожртвовања, праве воље и љубави у својем тешком по племенитом раду, с чиме су постигли добре успјехе и задобили највише признање.

ИЗЈАВА.

Имајући на уму своју свакадашњу намјеру, да дам српском свијету ваљан илустрован лист, предајем властништва «СРПСКЕ ЗОРЕ» у руке г. Тодору Стефановићу Вилковском, чијим приступањем овај лист као и његова публика само у добити може бити; а ја остајем и надаље издавалац листа, што и спада у моју струку, у којој сам се годинама вјежбао.

У Бечу, 20. Марта 1876.

Коста Мандровић,
издавалац «Српске Зоре».

ИЗЈАВА.

Желећи, да по народ корисно и у сваком погледу солидно подужење потмогнем напредку и развињу његовом, ја сам се примио власништва «Српске Зоре», о чему штовану публику знања и равнања ради извјештавам. У намјери да, у колико то моје силе допуштале буду, својим учиним, како да се листу обезбједи опстанак, а познавајући племените намјере и способности својих другова, и то како издаваоца тако и уредника, надам се, да ће лист задаћи својој и моћи и морали одговорити, те да ће према томе и одзив публике што бољи и обилатији бити.

У Бечу, 20. Марта 1876.

Тодор Стефановић Виловски,
власник «Српске Зоре».

П О З И В

на обновљење претплате на

„Српску Зору“

забавно поучног листа за илустрацију.

У намјери да да пријетне забаве и корисне поуке, одпочела је «Српска Зора» да изилази и изишла је до сад у три броја.

«Српска Зора» је тежила и тежила и тежиће ту своју намјеру да постигне данашњем занимљивих романа, приповједака и новела, описа српског и осталих народа а тако и заслужних људи, описа земаља и читавог свијета, историскијех црта и прстонаученијех чланака, књижевних претреса и разних биљежака, ребуса и других ситних ствари. Идући правцем напредне савремене књижевности, «Српска Зора» се служи начинном, који одговара природи дотичног саставка: озбиљним, веселим и шаливим начинном. Главна брига «Српске Зоре» као илустрованог листа јесте, да згодном сликом објасни описе, да што вјерније и љепше донесе слику разних предјела, догађаја, лица, природе и природних тијела и т. д.

«Српска Зора» започиње другу четврт са увећаном и умном и материјалном снагом, и тиме ће вољније и живље продужити свој рад на постижењу својих тежња. Но она остајући и на даље скромна, неће себи да уображава, да ће својом појавом и радом починити «епохе» у ишој књижевности, неће да даје празна обећања — једино што може рећи, то је да су сви чиниоци овога листа готови и вољни, да све могуће чине, што ће ваљаност овога листа подизати. Остаје дакле још публици, да својим обилатим одзивом учини могуће непрестано нагретовање «Српске Зоре», јер она ни с које стране нема помоћи да ишчекује. Трећа је свеска у другом правцу показати напредак, и ми се надамо, да ће од јако одзив нашег свијета тако расти: да ћемо «Српску Зору» са сваким бројем све бољу и љепшу у свијет пуштати.

Рекавши ово унапријед, позивамо учтиво н. п. публику, да се пожурни на претплатом на «Српску Зору», која са бројем одпочиње другу четврт и стаје: цијелу годину ф. 4 и 80 новч., на по год. ф. 2 и 40 новч., а на три мјесеца ф. 1 и 20 новч.

Претплата из Аустро-Угарске шље се најбоље са поштанском упутницом под на ову адресу:

Administration der „Srpska Zora“
III. (ärtnergasse n.ro 24 in Wien.

Претплату из Србије прима књижевара г. В. Валожкића у Биоград. — Прве три свеске могу се још добити по обичну четвртогодишњу цијену.

У Бечу, 20. Марта 2876.

Тодор Стефановић Виловски,
власник.

Коста Мандровић,
издавалац.